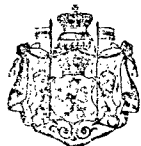

ВАРНЕНСКИ ОКРЪЖЖЕНЪ ВЕСТНИКЪ

Официално издание на Окръжната Постоянна Комисия.

Телефонъ № 418.

ИЗЛИЗА СЕДМИЧНО

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ:

За общини	200 лева
За Банки, Д-ства и Учил. Настоятелства .	100 "
За частни лица и кооперации	50 "

Такси:

За обявления на всички общински, обществени, държавни и кооперативни учреждения, на дума или кв. с/м. по 1 лв. За частни предприятия и лица на дума по 1 лв. на кв. с/м. по 80 ст. За баланси на кооперации и синдикати на страници по 150 лв. За баланси на Д-ва и пр. на страница 300 лв.

ЗАБЕЛЕЖКА: Такситъ се смѣтатъ за една публикация при повторение такситъ се удвояватъ.

Ив. Атанасовъ.

Земледѣлци, осигурете своя трудъ!

„Градъ гладъ не прави, но
тежко му когото удари!“
Нар. поговорка.

Земледѣлския трудъ е единъ отъ най-тежкия. Презъ лѣтната жегата и пекъ, презъ ранната дъждовна пролѣтъ и късна есенъ и често пѣти и презъ самата студена зима, земледѣлеца е изложенъ въ полето: да оре, сѣе, копае и жени, или пѣкъ земя да обръща и торъ да разнася.

Но не само той е изложенъ на природнитѣ времена и стихии а и плодове-тъ на неговия трудъ.

Нищо нѣма по-несигурно и по-незапазено отъ земледѣлското производство. Нивата е изложена на измръзване, суша, наводнение, градушка, скакалци и пр. Есенъ земледѣлеца хвърли златно зърно въ земята, но мразъ налегне презъ зимата и на пролѣтъ вмѣсто китна зеленина, черна угаръ се разтила. И трудъ, и зърно отива напразно. Ако пѣкъ това не се случи — суша ще налегне и крехкитѣ стѣбълца преждевременно ще увѣхнатъ. Или пѣкъ всичкитѣ времена сж благоприятствували и зърното растло и порастло и нивата съ класъ покрило. Радостенъ трепетъ пълни сърдцето на селенина отъ благодатната жѣтва. Но, ей зададе се черенъ облакъ, извий се градушка и въ мигъ всичко опустоши. Златокласата нѣва въ черна угаръ се обърне. И едногодишния трудъ на земе-

дѣлеца изведнѣжъ отива на пусто и празно.

Какво ще прави той?

Ето деца челядъ десетки гладни гърла чакатъ за храна. Едва ги той до сега изхранилъасъ надежда, че новото ще достигне, но ето че всичко въ мигъ пропадна. Та покрай челядъ и добитѣкъ трѣбва да се изхранва. А изгубеното съ нищо не се връща. Цѣла година пакъ трѣбва да се чака и то сигурността че ще събере плодетѣ на трудѣтъ си пакъ я нѣма.

Какво да се прави тогава?

Срещу напаститѣ които опустошаватъ земледѣлския трудъ още никакво ефикасно средство за борба не е знаменено. Но заради това пѣкъ разумнитѣ хора сж прибѣгнали къмъ друго средство за осигуряване труда на земледѣлеца — *къмъ взаимнопомощта.*

Тази взаимнопомощъ се изразява въ осигуровката на земледѣлскитѣ произведения отъ измръзване и градобитнина.

Знае се, че градъ не може по цѣлата държава да удари или пѣкъ на всѣкъде мразъ да настане.

— „Градъ гладъ не прави, но тежко му когото удари“ — казва една народна поговорка.

Съ осигуряването земледѣлеца на своитѣ произведения той е гарантиранъ че при случай на мразъ или градушка, трудѣтъ му нѣма да отиде напусто и той не рискува да гладува цѣла година защото загубата му ще бѣде заплатена отъ вноскитѣ за осигуровка на другитѣ

земледѣлци, къмъ които се прибавя и щедрата помощ на държавата.

Осигуровката на посевитѣ отъ градушка и измръзване е организирано отъ Б. Ц. Кооперативна Банка, на която държавата отпуска една значителна субсидия, която прибавена къмъ събранитѣ вноски отъ осигуровки, образува единъ внушителенъ капиталъ гарантиращъ напълно изплащането на всички евентуални загуби които биха се случили.

Осигуровкитѣ на земледѣлскитѣ посѣви почиватъ върху принципа на взаимнопомощта. И колкото повече земледѣлци осигурятъ своитѣ произведения, толкова повече взаимнопомощта става по-голяма. А знае се, че безъ взаимнопомощта, безъ взаимното подпомагане не може да съществува общество, селище, семейство пъкъ даже и отдѣлната личностъ.

Колкото повече духътъ на взаимнопомощта и кооператизма е развитъ въ единъ народъ, толкова повече той се радва на материални, културни и духовни блага.

Българската Централна Кооперативна Банка е обявила текущата седмица за агитационна въ която най-широко да се проагитиратъ тия принципи и неизмеримо голѣмата полза за земледѣлцитѣ отъ застраховане на своитѣ посѣви.

Нека не остане интелегентенъ и съзнателенъ човѣкъ по селата който да не обясни на несведущитѣ тази полза и го убеди въ голѣмото добро което би направилъ всѣки земледѣлецъ за себе и семейството си като застрахова посѣвитѣ си.

Земледѣлци, ако не искате да тръгнете предъ всяко облаче което би се появило на хоризонта — застраховайте посѣвитѣ си!

Ако не искате цялогодишния ви трудъ въ единъ мигъ да изчезне — застраховайте посѣвитѣ си!

Ако не искате да обречете на гладна смъртъ семейството си — застраховайте посѣвитѣ си!

М. Бояджиевъ.

Кооперация „Българска захаръ“.

На 25 Априлъ т. г. въ Юнашкия салонъ въ гр. Плевенъ се състоя Общото годишно събрание на кооперацията „Българска захаръ“.

Присѣдстваваха 190 члена на кооперацията. Правеше впечатление, че една внушителна частъ отъ присѣдствающитѣ бѣха отъ Шуменско. Събраниято се откри въ 9 часътъ сутринята отъ председателя на управителния съветъ професоръ Ивановъ. Даде се думата на представителитѣ на Министерството на Търговията и Земледѣлието, които привѣтстваха събраниято. Министъръ председателя г-нъ Ляпчевъ бѣ отпратилъ насърчително писмо, което се прочете отъ председателя и съпроводено съ буря отъ ръкоплескание. Привѣтстваха събраниято представителитѣ на: Народната, Земледѣлската и Кооперативната банки. Представителя на съюза на популярнитѣ банки съ горѣщи и искрени слова поздрави събраниято отъ името на Популярнитѣ банки въ страната. Прочетоха се десетици телеграми отъ дѣатели на кооперативното дѣло и кооперации отъ страната.

Следъ това членъ-делегата Бакаловъ прочете отчета на управителния съветъ.

Отъ него се виждаше че:

На 31 Декемврий 1925 год. Кооперацията е имала:

Колективни членове	129	
съ записанъ капиталъ	1,486,600	внесенъ 385,770
Лични членове	6,174	
съ записанъ капиталъ	5,477,200	внесенъ 1,658,816
А всичко запис. кап.	6,963,800	внесенъ 2,044,586

А на 31 Мартъ 1926 год. има:

Колективни членове	251	
съ записанъ капиталъ	4,884,000	внесия 1,414,640
Лични членове	7998	
съ записанъ капиталъ	6,643,400	внесенъ 2,122,980
А всичко запис. кап.	11,527,400	внесенъ 3,537,620

Колективнитѣ членове сж разпредѣлени така:

Окръжни съвети	4
Синдикати	6
Цѣѣлопроизв. кооперации	2
Работнич. коопераци	1
Общински управления	136
Популярни банки	20
Кредитни кооперации	82

Всичко 251

По отчета на управителния съветъ пръвъ взе думата председателя на Варненската Окр. Пост. Комисия г. М. Бояджиевъ.

Той съ задоволство констатира увеличението на членоветѣ на кооперацията и дѣловия ѣ капиталъ, въпреки тежката стопанска криза, която прекарва нашата страна.

Изтъгна голѣмото значение, което има привличането на обществени учреждения въ кооперацията. За голѣмъ успѣхъ може да се смѣта вли-

зането на Плевенския окръжен съветъ съ единъ милионъ лв. дѣловъ капиталъ. Още повече като се има предвидъ, че тѣ миналата година съ песимизъмъ се отнесоха къмъ това начинание. Всичко това, каза той показва, че дѣлото на Българска захаръ е станало народно дѣло. Осемтѣхъ хиляди члена и 250 обществени учреждения могатъ да станатъ безплатни апостоли на дѣлото. Можемъ да поздравимъ управителния съветъ съ голѣмъ успѣхъ и да пожелаемъ до година да пуши първия куминъ на „Българска захаръ“.

Съ акламации бѣ удобренъ отчетъ на управителния и проверителни съвети. Следъ това направи своя докладъ професоръ Ивановъ за проучванията си направени въ Италия и Чехия за типовитѣ фабрики, които подходжатъ за нашата страна:

Той каза: Захарното производство въ цѣлия свѣтъ е въ криза. Причинитѣ за това сж, че днесъ въ всички страни се сѣ цвекло. Даже тамъ където до скоро се мислѣше, че е абсолютно невъзможно сеенето, днесъ сеятъ. Въ страни като Гърция, Англия и др. такива, днесъ се заражда захарна индустрия. У насъ отъ 2—3 години захарнитѣ фабрики сж въ криза. Държавата създаде специални мита, за да се подпомогне производството въ нашитѣ фабрики, които миналата година не работиха и на производителитѣ бѣше отнето възможността да сѣятъ цвекло. Но нашитѣ фабрики иматъ освѣнъ това и нѣколко основни грешки, които правятъ тѣхното производство скъпо и неконкурентноспособно. Тѣй както сж построени нашитѣ фабрики, тѣ сж за голѣмо производство и имъ се налага да събиратъ цвеклото отъ далечни разстояния — отъ 200 — 250 в. м. Като се вземе предвидъ че презъ есенята има липса на вагони а изваденото цвекло стои съ месеци по гаритѣ и тамъ то се запарва и често пѣти докарано въ фабрицитѣ, то е станало негодно за произвеж дане на захаръ. Така преди две години Русенската фабрика въ единъ день е била принудена да хвърли около 20 трѣпа по 80 вагона единия, понеже е било повредено.

Втора основна грешка е това, че производителитѣ нѣматъ възможность да получатъ отпацитѣ и да ги обърнатъ на торъ чрезъ охранване на добитъка си. А бато се има предвидъ, че цвеклото използва 3 пѣти повече хранителни вещества отъ другитѣ растения, рискува се да обърнемъ въ негодна почва грамадната частъ отъ работната земя.

Ето защо, една модерна фабрика трѣбва да отговаря на двѣ условия: Да получава цвеклото си отъ близки разстояния и да има възможность производителя донесълъ съ кола цвеклото си да получи отпацитѣ и ги занесе за храна на добитъка си. Не спазили тия основни положения, всички наши фабрики иматъ скъпо производство. Така ми-

налата година тѣхнитѣ производства имъ струватъ отъ 12 до 18 лева, когато на Свищовското пристанище се предлагаше захаръ по 9 лева.

За да се проучи въпроса за системата фабрика, която трѣбва да възприеме нашата кооперация, азъ бѣхъ командированъ въ Италия и Чехия.

Въ Италия захарната индустрия е отъ скоро време. Имахъ да проуча методътъ на Д-ръ Дакисъ. Той е билъ дългогодишенъ химикъ въ захарна фабрика. И понеже най-голѣмото неудобство въ захарното производство е положението, че цвеклото въ 3 месеца трѣбва да се обърне въ захаръ, иначе то бива повреждано, той се е постаралъ да премахне това препятствие. Това е искалъ да постигне съ изсушаването на цвеклото, нарѣзано на голѣми парчета въ пещи при 120° температура. Така получения материалъ можелъ да бѣде запазенъ въ складове и да се произвежда цѣла година.

Но отъ наблюденията, които направихъ лично и отъ мнението на компетентни лица, азъ се убедихъ, че този типъ фабрики сж още въ периода на проучванията и че ние трѣбва да се интересуваме отъ тѣхъ, особено сега, когато въ Англия се строи такава фабрика, но ние не бива да хвърлимъ нашитѣ средства за построяване на фабрика по този типъ.

Въ Чехия имамъ възможность да проуча всички системи и се спрѣхъ на най-подходяща за насъ — на фабриката Новакъ-Янъ. Такава една фабрика за дневно производство отъ 15 вагона ще струва около 15 милиона лв. Тя ще дава възможность на производителитѣ да носятъ производството си съ коли и веднага да получаватъ останкитѣ. Каго се има предвидъ, че тѣ иматъ предимство да даватъ пресувани останкитѣ, даватъ възможность за прѣнасянето на двойно количество останки.

Изслушано съ внимание изложеното бѣ завършено при общо ръкопескване на събранитѣ.

Взе се решение да бѣде построена такава фабрика още тѣзи година въ Плевенъ или Плевенско, където има вече отпуснато мѣсто. По настояване на шуменскитѣ кооператори, втората фабрика се взе решение да бѣде построена въ шуменско.

Следъ това стана изборъ на управителенъ и контроленъ съветъ. Бѣха преизбрани излезлитѣ отъ управителния съветъ освенъ Г. Димитровъ, на чието мѣсто бѣ избранъ г. Милчо Бояджиевъ Председател на Варнен. Окр. Пост. Комисия. Въ контролния съветъ бѣха избрани г-да Силвестриевъ и Жолановъ, първия председат. на Шуменската, а втория на Стара-загорската постоянна комисия. Съ взетото решение да строи фабрики, кооперацията не цѣли да унищожи съществуващитѣ фабрики. Тѣ ще си съществуватъ и ще продължаватъ да работятъ. Но интереситѣ на производителитѣ и консуматоритѣ ще бѣдатъ запазени. Производителите

литѣ ще могатъ да получатъ действителнитѣ цени на цвеклото, а консуматоритѣ ще купуватъ захарта на поносима цена. Ето защо дѣлото на Кооперация „Българска захаръ“ е отъ голѣми общественѣ интересъ и заслужава вниманието на Държавата и на малкитѣ и голѣми общественици и дѣатели.

Застраховкитѣ срещу градобитнина.

Земледѣлскитѣ култури презъ време на своето разстене сж подхвърлени на множество рискове. Особено голѣма е опасността отъ градушката, най вече въ страни съ континенталенъ климатъ, каквато е нашата; въ тѣхъ земледѣлското стопанство понася отъ тая стихия ежегодно грамадни вреди.

Проблемата за премахване риска отъ градобитнина се поставя, въ напредналитѣ въ стопанско отношение държави, твърде рано. Още въ 18 столѣтие ние виждаме опити да се дири нейното разрешение по пътя на взаимността, като за целта сж се образували общества отъ взаимноосигурители срещу градушка, принципъ, който и до днесъ си остава най-целесъобразенъ

Застраховкитѣ въ земледѣлието сж отъ решающе значение за неговото развитие. Не може да се говори за модернизирание на земледѣлското стопанство, до като не е закрепнало съзнанието у земледѣлца за ползата отъ онези институти, които целятъ отстраняване на рисковетѣ, заплашващи вложенитѣ капитали и работа въ земята. За възпитание на това съзнание могатъ да допринесатъ най-много общественитѣ институти, които се намиратъ въ съприкосновение съ земледѣлца, чрезъ пропаганда и личенъ примѣръ, като сами застраховатъ своитѣ посѣви и добитѣкъ.

Като последица, съ грамадно стопанско и социално значение, отъ слабото съзнание у нашия земледѣлецъ за необходимостта отъ земледѣлскитѣ застраховки и неговата задълженостъ къмъ лихваря. Въ даденъ моментъ земледѣлецътъ може да се намѣри предъ компрометирана или пъкъ напълно унищожена отъ градушката реколта, може да остане безъ добитѣкъ и въ голѣмата неволя, като не осигурилъ риска чрезъ една застраховка, бива принуденъ да

прибѣгне къмъ лихваря.

Застрахователното дѣло у насъ въ областта на земледѣлието се яви въ една твърде ранна епоха, за да бжде съзнато отъ земледѣлца, като неговъ пазителъ. Ето защо първитѣ наченки въ 1895 год. въ това направление не дадоха задоволителни резултати. Едва въ 1910 година съ основаването на Централната кооперативна банка нуждата отъ застраховкитѣ срещу градобитнина се задоволява като се създава застрахователенъ отдѣлъ при банката. Още въ първата година на своята дейностъ (1911) застраховкитѣ срещу градушка даватъ много добри резултати. Презъ тази година е имало 3,443 застраховки отъ 491 общини на сума 6,120,490 лв. т. е. срѣдно на лице се пада по 1777.66 лв. застрахована сума. Преобладаващитѣ застраховки отъ 1000 лв. нагоре сж на брой 1,635 и обща сума 5,173,450 лв., когато дребнитѣ, по долу отъ 1000 лв. сж на брой 1,819 и на сума 955,670 лв. Срещу застрахованата сума отъ 6,120,490 лв. сж получени 134,864 лв. премии, а е изплатено 126,974 лева обезщетение.

Следъ 1911 год. почватъ ненормалнитѣ условия за развитието на народното ни стопанство. — войнитѣ и тѣхнитѣ послѣствия. Тѣзи времена на морална и стопанска криза подсказаха на земледѣлца да вземе мѣрки за самозащита поне срещу рисковетѣ, които биха могли да дойдатъ отъ природата. И ние виждаме презъ време на войнитѣ застрахователното дѣло срещу градушка да се развива, въпреки всички трудности, тѣй бързо, че въ 1917 год. числото на застраховкитѣ достига 38,765 отъ 1402 общини; премиитѣ сж били 2,114,135 лв. срещу изплатено обезщетение 934,684 лева.

Следъ европейската война застрахователното дѣло срещу градушка трѣгна бързо назадъ, като дори по резултати то слиза подъ нивото на тѣзи, добити въ първата година. Причинитѣ за това трѣбва да диримъ преди всичко на стопанска и политическа почва и тогава на организационна. Обезценяването на лева хвърли застрахователното дѣло въ разгромъ, а политическия авантюризмъ за класово управление покрусилъ правитѣ на земледѣлца и го отвърна отъ грижитѣ и обичѣта къмъ земята. Тѣзи две главни причини отъ три години насамъ

изчезнаха и ние виждаме застрахователното дѣло пакъ да се засилва. Въ 1924 год. ние имаме вече 13,548 застраховки отъ 1002 общини на сума 186,557,150 лв. или средно 13,770 лв. на лице; премиитѣ възлизатъ на 9,134,441 лв., а обезщетението на 4,900,000 лв. За 14 години т. е. отъ 1911 до 1924 год. включително общата сума на премиитѣ възлиза на 41,775,068 лева, а изплатенитѣ обезщетения на 47,986,087 лв.; недостига се е посрѣщалъ отъ субсидиитѣ, които държавата е отпущала ежегодно, възлизащи за въпроснитѣ 14 години на обща сума 14,190,000 лв. Това показва, че материалната подкрепа на държавата е значителна, нуждна е обаче по голѣма активностъ отъ страна на непосредственитѣ дейци въ това дѣло, за да го издигнатъ на онази висота, че то да стане действително мощенъ факторъ за модернизирване на нашето земледѣлие и за спасяване на дребния земледѣлецъ отъ задлъжняване.

Д-ръ С. Г. Кашевъ.

Кооперативна книжарница въ Варна.

Основаването кооперации въ страната ни датира доста отдавна. Споредъ резултатитѣ, които сж дали тия кооперации, може да се заключава, че тамъ гдето ръководнитѣ имъ тѣла сж изпълнявали дългътъ си съвестно и не преследвали никакви користни цели, а сж се движили отъ идеята за взаимопомощъ, сж постигнали удивителни резултати. За примеръ, въ това отношение, ни служи производителната кооперация „Асенова крепостъ“.

Ако отъ преди войнитѣ, когато стопанския и икономически животъ се развиваше нормално, е имало нужда отъ коопериране, то при сегашната стопанска и морална криза, нуждата отъ коопериране, е наложителна. Тая очевидна истина не допускамъ да бѣде успорвана отъ нѣкого.

Днесъ на всѣкъде се срѣщатъ хора съ инстинкти за бързо забогатяване и алчни да трупатъ голѣми печалби. Единствено средство за избавяне отъ тия спекуланти е кооперирането. Съ това се обяснява стремежа за основаване кооперации по всички клонове на нашия търговско промишленъ и стопански жи-

вотъ. Изключение, въ това отношение, прави търговията съ книжарски артикули.

Учителя, който е най-ревностния агитаторъ за коопериране, ръководителъ на кооперации, е пренебрегналъ организирането на кооперации въ книжарската търговия.

Между учители и учащи се пласиратъ ежегодно за милиони учебници, прочитни книги, учебни пособия и ученически потрѣби. Отъ тѣхния джобъ книжаритѣ реализиратъ голѣми печалби.

Ето защо трѣбва всячки учители, учителки и родители на ученици, да се заинтересуватъ отъ въпроса за кооперативната книжарница и направятъ зависящото отъ тѣхъ, за да отиватъ тия печалби за подпомагане бедни ученици, за подържане библиотеки и читални, за устройване курсове, беседи, сказки и други културни начинания. Това дѣло, отъ нѣколко години, е подето вече отъ учителството въ нѣкой мѣста. Кооперативни книжарници има основани въ Ст. Загора, Казанлъкъ, Ловечъ, Чирпанъ, Свиленградъ и резултатитѣ сж повече отъ задоволителни.

Часть отъ учителството, въ която влизаха представители отъ всички видове училища въ града, намѣри, че е време да се реализира тая идея и въ нашия градъ, и въ нѣколко събрания се занимава съ този въпросъ като решиха, да се основе коопер. книжарница и въ нашия градъ и изработиха и приеха устава и избраха управително тѣло. За управителенъ съвѣтъ се избраха: Т. Стояновъ, учителъ търговското училище, Ст. Тодоровъ, учителъ мъжката гимназия, Ив. Деневъ, учителъ III прогимназия, Ив. Маноловъ, учителъ специални школи и Г. Миневъ, учителъ първоначалното училище. За членове на контролния съветъ се избраха: Рад. Петровъ, учителъ III прогимназия, С. Поповъ и И. Палазовъ първон. учители.

Устава е утвърденъ отъ окр. съдъ, съ опредѣление № 964 отъ 24 мартъ т. г. и регистриранъ въ търговския регистръ подъ № 1458.

Споредъ устава за действителни членове могатъ да бѣдатъ: а) сегашни и бивши учителки и учители, включително и тия отъ пнороднитѣ училища; б) чиновници по ведомството на народната

просвѣта и в) училищни настоятелства и общини.

За спомагателенъ членъ може да бждѣ всѣки гражданинъ.

Всѣки действителенъ членъ записва най-малко 10 дѣла отъ по 100 лв., платими въ продължение на 10 месеца по 100 лева месечно.

Спомагателнитѣ членове записватъ най-малко единъ дѣлъ отъ 100 лева, внесени наведнѣжъ.

Основателитѣ на кооперативната книжарница, разчитатъ напълно на моралната и материална подкрепа на колеги и гражданство. Отъ тѣхъ завѣси да се увенчае съ пълнѣтъ успѣхъ това хумано и културно дѣло. Тѣ вѣрватъ, че всѣки ще се проникне отъ чувство на общ. солидарностъ и взаимопомощъ; че всѣки ще превъзмогне лични смѣтки и амбиции и ще стане членъ и агитаторъ на кооперацията.

На учителството се отдава случай да регистрира къмъ своя активъ на обществена дѣйностъ и това дѣло.

Г. Миневъ, учителъ.

Конопената култура въ Югославия.

Въ единъ по раншенъ брой на „Варненски Окр. Вестникъ“ срещнахъ една статия върху конопената култура въ Пловдивски окръгъ и понеже за разпространението и като една доходоносна култура се прави всичко възможно отъ респективнитѣ мѣста, считамъ че не е безинтересно да се даватъ известни сведения и данни за конопеното производство въ нашата сѣсѣдка Югославия.

Доказано е отъ опитъ, че площта засѣта съ конопъ дава 4 пѣти по-голямъ доходъ отъ другитѣ, обаче, необходимо е производителя да има извѣстни технически познания: за натапянето, изсушаването и омѣкването (очукването) на конопа, тъй като за топения конопъ се плаща 15%, а за калчищата 33% по-вече отъ колкото за конопеното стебло. Конопената култура е застъпена най-вече въ Войводина, като съставлява едва ли не единствения обектъ на земледѣлското стопанство. Главнитѣ конопопроизводители въ Гайдобра сѣ основали едно кооп. Д-во съ фабрика за произвеждане на калчища суровия конопъ, съ капацитетъ 12,000 квинтала

или 120 хил. кгр. конопъ въ година, което се равнява на 8,500 кгр. калчища на день. Като се приспадне и количеството, което се преработва отъ самитѣ производители, за частнитѣ фабриканти остава едно количество отъ около 6000000 кгр. конопъ. По-големитѣ фабрики за преработка конопенитѣ стебла сѣ: въ Нови Врбасъ съ капацитетъ 800000 кгр.: въ Вуковаръ—2000000 кгр.; въ Нова-Паланка—1600000 кгр.; въ Вайска—1200000 кгр.; въ Оджакъ 600000 кгр.; въ Бачъ 400000 килограма и пр. Общъ капацитетъ 7850000 кгр.

Презъ 1924 година, благодарение относително лошата реколта, цѣнитѣ на конопа сѣ били извънредно високи: на 100 кгр. стебла се е плащало по 200—220 динара, а на калчищата 22 до 26 динара на кгр. Поради високитѣ цени и въ Югославия, както преди у насъ съ тютюна, е започнало едно масово засѣване на огромни площи съ конопъ, което пѣкъ е докарало въздържането и следователно спадането на цѣнитѣ, поради огромното количество полученъ конопъ. Презъ 1925 година сѣ били засѣти 40000 уврата, отъ които унищожени отъ буря и градушка 8000. Отъ останалитѣ 32000 уврата при обикновена реколта 500 кгр. На увратъ ще се получ. около 15,000,000—16,000,000 кгр. двойно по-вече отъ 1924 година. При предположението, че самитѣ производители ще обработятъ 5000000 кгр. и фабриктѣ 6000000 кгр. оставатъ още 5000000 кгр. свѣрхъ производство, което заедно съ съобщенията за извънредно добрата реколта въ Манджурия, сѣ причина за острата криза, която преживяватъ конопопроизводителитѣ.

За да се смекчи тази и избѣгнатъ бѣдащитѣ кризи, препорѣчватъ се следнитѣ мѣрки:

Да се заставятъ чрезъ субсидии, упѣтвания и пропаганда производителитѣ сами да обработватъ конопа;

Държавата да вземе спрелитѣ конопени фабрики и срещу една умерена такса да обработва конопенитѣ стебла въ калчища, както кооперативната фабрика въ Гайдобра, като последователно открива инсталации за обработката на конопа.

Да отпусне на фабриктѣ и кооперациитѣ ефтинъ 6% кредитъ на сума 40—50 милиона динара

отъ които да се дадатъ аванси на конопопроизводителитѣ по покриване разходите по прибирането, топенето и пр. на конопа, а на фабрикантитѣ за изплащане закупуваното количество напълно на производителитѣ. За независимостта на конопопреработващитѣ фабрики отъ чуждитѣ конопопредилни, по отношение опредѣляне цѣната, необходимо е откриването на предилни фабрики съ капацитетъ предполагаемото развитие на конопената култура. Това, обаче, е твърде трудно, понеже една подобна фабрика струва много скъпо—60 милиона динари за една фабрика съ капацитетъ 600000 кгр. стебла.

Конопофабрикантитѣ сж имали една среща въ гр. Сомборъ, при която сж направени безуспѣшни опити за картиране, впоследствие осъществено само по отношение цѣната.

П. Николовъ.

Германскиятъ тютюнъ

Чувствително намаление производството на тютюнъ въ Германия.

Германия е не само най-големиятъ клиентъ на нашитѣ тютюни, но и единъ отъ най-големитѣ консуматори на тютюнъ въобще. Затова донѣкаде естествено и оправдателно бѣше, когато преди нѣколко години съответнитѣ официални германски мѣста взеха мѣрки за възможно по-големото засилване производството на тютюнъ въ самата страна за да може по този начинъ да се избѣгне зависимостта отъ чужбина и да се облекчи търговския балансъ. Тия мѣрки бѣха, обаче, още отъ начало обречени на неуспѣхъ поради неблагоприятнитѣ за тютюневата култура почвени и климатически условия. Неоснователнитѣ насърчения и прекалената самоувѣреностъ трѣбваше да донесатъ неминуемо разочарование. Когато презъ 1923 год. общата площъ на засаденото съ тютюнъ пространство достигна 6250 хектара, това трѣбваше да бжде вече крайната граница, защото долнокачественитѣ тютюни които се произвеждатъ въ Германия, могатъ да бждатъ получени отъ вънъ много по-ефтино. Но общитѣ условия на международния тютюневъ пазаръ тогава помогнаха на германскитѣ производители да пласиратъ своитѣ тютюни износно въ страната и имъ дадоха новъ потикъ. Така на следната (1924) година засадената съ тютюни площъ се увеличи изведнѣжъ съ повече отъ 50% (9527 хектара) и числото на тютюнопроизводителитѣ се възвначи на 173,248 души, значи почти

толкова, колкото у насъ (199,709 души) срещу една почти шестъ пкти по-голяма площъ у насъ (56 хил. хектара).

Естествено, надеждитѣ оставаха излъгани, особено поради неблагоприятнитѣ условия на международния пазаръ. И презъ последната (1925) год. числото на охотницитѣ да сядатъ тютюнъ спадна изведнѣжъ на 102,132 души, а засѣтата площъ се намали на 7,990 хектара. Интересно е, че числото на малвитѣ тютюневи ниви съ пространство помалко отъ 2 ара е спаднало на повече отъ половината (61,987 срещу 127,003 презъ 1924 год.), докато по-големитѣ отъ два ара ниви възлизатъ днесъ на 62,577 срещу 74,640 презъ мин. год. Дори въ области, гдето тютюневата култура дава сравнително добри резултати, производството е намалено. Въ Баденъ напр. сж засѣти 3868 срещу 2166 хектара презъ миналата година.

Но и тия размѣри на германската тютюнева култура сж твърде голѣми, и ако тази година, въпреки голѣмото свръхпроизводство на тютюнъ въ нѣкои тютюнопроизводителни страни, германското тютюнево производство не претърпи катастрофа, това ще се дължи на голѣмата закрила, която му даватъ влѣзлитѣ на 16 августъ м. г. въ сила нови вносни мита. Може би тия мита въобще ще закрепятъ тютюневото производство на Германия, и за насъ е важно да следимъ внимателно развитието на последното, защото нѣкои наши по-долнокачествени тютюни могатъ да бждатъ успѣшно произвеждани въ Пфалцъ и Баденъ.

П. К. Чинковъ

Официаленъ отдѣлъ.

Варненска
Окръж. Постоянна
Комисия
№ 1705
10 Май 1926 г.
Варна.

Окръжно.

До Г. Г. Околийскитѣ
Медицински Участъкови
Лѣкари въ окръжа.
За сведение до г. г.
Акушеркитѣ.

Съобщава Ви се за изпълнение, Господине Лѣкарю, че на акушеркитѣ въ поверения Ви участъкъ, за въ бждаще ще отпускате отъ наличнитѣ въ амбулаторията Ви превързочни материали и други медикаменти, нуждни при акуширане и по-после, срещу смѣтка, каквато ще имъ откриете по сжитѣ цени, каквито сж определени отъ Постоянната Комисия за отчитането Ви, като тѣхното пѣкъ отчитане ще става предъ Васъ.

за Председателъ: г. Щеревъ

Секретаръ: М. Ботушаровъ

ЗАПОВѢДЪ

№ 234

Преписъ.

Възъ основа на чл. 33 отъ закона за нар. просвѣщение, глобявамъ съ 150 лева секретарь-бирника на Галатинската селска община, Варненска околия, *Токушевъ*, за дето не е събралъ на време наложенитъ глоби на родителитъ на отсъствуващитъ ученици, съ заповедта ми № 1104 отъ 28. XII. м. г. Сжщиятъ секретарь-бирникъ се задължава да заплати на училищната каса въ селото цѣлата сума по тази заповѣдъ 250 лв. заедно съ припадающитъ се лихви до окончателното имъ изплащане.

Настоящата заповѣдъ да се изпрати на виновното лице, на г. Варненския окр. данъченъ началникъ съ молба за събиране на наложената глоба и задължената сума и на г. г. окр. управителъ и председателя на *окръжната постоянна комисия за сведение* и съ молба да се разгласи между общинитъ въ окръга.

Окр. Учил. Инспекторъ Д-ръ Чакъровъ
В е р н о .

при Варнен. окр. учил. инспекция.
Секретарь: А. Георгиевъ

Настоящата заповѣдъ въ преписъ се изпраща на г. г. общинскитъ Кметове въ Варненски Окръгъ, за сведение.

Варна, 11 Май 1926 год.

Зам. Председателъ: А. Ивановъ
Секретарь: М. Ботушаровъ

Скръбна вестъ.

Съобщаваме на всички колеги секр. бирници, другари и приятели учители и учителки, че единствената ни дъщеря **Райна**, учителка въ с. Бѣла, на 29-й априлъ т. г. на идване за Варна за ваканцията, се удави въ морето.

Погребението се извърши на втория день на Великденъ.

Семейство **Никола Ивановъ**
бившъ окр. провѣрителъ.

Константиновско Училищно Настоятелство.**ОБЯВЛЕНИЕ**

№ 63

с. Константиново 9 Май 1926 г.

На 22 Май н. год. отъ 2 до 4 часа следъ обѣдъ въ Общинската Канцелария ще се произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване подъ наемъ презъ тазгодишния коситбенъ сезонъ:

Училищната ливада „Рамадана“ отъ 42 декара. Залогътъ за правоучастие въ търгътъ е 10 %. Закона за бюджета, отчетността и предприятията е задължителенъ.

Разносцитъ за публикация, гербъ и др. както и 5% такса за учителски фондъ сж за смѣтка на наемателя.

Тържнитъ книжа могатъ да се разглеждатъ всѣки присжственъ день и часъ въ училищната канцелария.

1—1—7

Отъ Настоятелството.

Синделско Училищно Настоятелство.**ОБЯВЛЕНИЕ**

№ 71

с. Синделъ, 4 май 1926 год.

На 17 май 1926 год. отъ 15 до 17 часа следъ обѣдъ въ канцеларията на Синделската народна прогимназия ще се произведе публиченъ търгъ съ явна конкуренция за отдаване на наемателъ експлоатацията на следнитъ имоти, принадлежащи на училищната община за време отъ 17 май до 1 августъ 1926 г., а именно:

1) Парцели № 1 и 2 отъ училищната ливада (около 50 декара).

Първоначална оценка за наема възлиза на 100 (сто) лева за декаръ.

Исканиятъ залогъ за правоучастие въ търга е 10% върху първоначалната оценка.

Чл. 125 отъ закона за бюджета, отчетн. и предпр. е задължителенъ за конкурентитъ.

Тържнитъ книжа могатъ да се видятъ всѣки присжственъ день и часъ въ канцеларията на Синделското основно училище

1—1—8

Председателъ: К. Желъзовъ